

Sămănătorul

Revistă Literară Săptăminală

Sumarul :

- I. SCURTU. — Bibliotecile pentru toți.
D. ANGHEL. — Fantome (poesie).
G. M. MURGOCI. — Școala geologică română.
D. ANGHEL. — Nocturnă (poesie).
ECATERINA PITIȘ. — Cît aș da (poesie).
I. BOTENI. — Din dragoste (nuvelă).
ION DRĂGĂNESCU. — Cîntec.
I. BORCIA. — Cîntec.
ST. O. IOSIF. — Rana 'n suflet (de LENAU).
LEANDRU și ION STREȘINĂ. — Glasuri din Bucovina.
SC. și GH. M. M. — Cronicat artistică, literară și științifică.
RED. — Răspunsuri.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

B-dul ACADEMIEI No. 3. — Str. EDGAR QUINET No. 4.

BUCUREȘTI.

EXEMPLARUL :

In țară . . . 20 bani
In străinătate 25 ,

ABONAMENTUL ANUAL :

In țară . . . 10 lei
In străinătate . 12 ,

A APARUT:

CALENDARUL „MINERVEI”

PE ANUL 1907

Este cel mai bogat calendar în materii literare și științifice.

Coprinde o bogată dare de seamă asupra expoziției naționale române și numeroase articole referitoare la frații noștri macedoneni.

Calendarul e splendid ilustrat cu toate vederile din expoziție, cu vederi și tipuri din Macedonia precum și cu toate serbările și vederile societăților corale care au vizitat expoziția.

Afară de acestea e inzebrat cu un splendid supliment artistic în trei culori, reprezentând chipul unei frumoase Seșiștence precum și cu alte 3 suplimente reprezentând familiile regală, și princiară o frumoasă alegorie: România la anul 1866 și la anul 1906.

PREȚUL UNUI EXEMPLAR LEI 1.25

De vânzare la toate librăriile din țară.

SĂMĂNĂTORUL

REVISTĂ LITERARĂ SĂPTĂMINALĂ

Redacția și Administrația:
Bd. Academiei, 3,
Strada Edgar Quinet, 4.
BUCUREȘTI

Redactori:
D. ANGHEL, ST. O. IOSIF, M. SAOVEANU,
G. SANDU-ALDEA, I. SCURTU

ABONAMENTUL ANUAL
În țară . . . 10 lei
În străinătate. 1 »

BIBLIOTECILE PENTRU TOȚI

Cine, dintre ai noștri, ar avea naivitatea sau răutatea să judece actuala stare culturală și morală a Țării, după numărul, cuprinsul și valoarea bibliotecilor publice, ar trebui să ajungă la rezultatele cele mai întristătoare. În București, focarul de cultură al romîniei de pretutindenea, vatra binecuvîntată, «unde răsare soarele pentru toți Romîni», cum scria odată, foarte frumos, d. I. Slavici, chiar aici în București cu peste trei sute de mii de locuitori, publicul cititor nu are la îndemîna nici o bibliotecă anume organizată pentru el. Fosta «Bibliotecă Centrală» a trebuit desființată, de sigur nu din pricina utilității sale, pe care ar fi dovedit-o registrele miilor și zecilor de mii de cetitori. Biblioteca Academiei Romîne, stupul uriaș de hrisoave, manuscrise, cărți, ziare și reviste romînești, izvor fermecat pentru toți aceia cari însetoșează după știința romînească, ar avea și cărți de interes general, pentru masa cea mare a cetitorilor, însă nu este menită acestora, ci numai oamenilor de știință, profesorilor, studenților. Moderna Bibliotecă a «Fundației Carol», care sporește mereu în bogăția cărților străine de valoare, este și ea chemată a sluji mai ales studenților, apoi cercetătorilor științifici și oamenilor de literă, iar nu publicului mare. O a treia bibliotecă publică, deschisă tuturor, nu există pe toată întinderea metropolei culturii romînești. Nici chiar Universitatea nu-și are o bibliotecă a sa, măcar pentru profesori și studenți, necum pentru public, cum este aiurea. Ce să mai spunem de miile bibliotecilor populare și bibliotecilor de împrumut, care sînt factori culturali așa de puternici în mijlocul popoarelor mai înaintate ca noi?

În celelalte orașe ale Țării, cîntăritorul naiv sau răutăcios al stării noastre culturale după bibliotecile publice, nu va fi mai mulțumit. Iași ține să fie cu orice preț «a doua Capitală a Țării», și pentru că înția Capitală are două biblioteci, el are una singură, și pentru că bibliotecile Bucureștilor nu stau la dispoziția publicului mare, de ce

ar sta biblioteca ieșană? Și aici, deci, profesorii, studenții, ba chiar elevii de liceu rămân privilegiații bibliotecii. O specială bibliotecă publică, pentru toți cetitorii, lipsește Iașilor, pentru-că lipsește și Bucureștilor! În Galați, există, din milostivirea răposatului V. A. Ureche, o bibliotecă publică; nu știu însă cât de potrivită este, pentru publicul mare, această fostă bibliotecă personală de publicist și de bibliofil. În Brăila, chestiunea bibliotecii își are originalitatea sa, vrednică de pomenit; de vreme îndelungată, o luptă epică se poartă acolo, de către niscari bieți profesori încăpăținați, pentru deschiderea cu forța a unei bibliotecii, despre care autoritățile cred că are menirea să stea închisă, ferită de praf și de minile profane ale flămânzilor... de carte.

Acum de curînd, cine-va de acolo își făcea iluzia îndrăzneată că în sfîrșit, cetatea glorioasă a ușilor de bibliotecă ferecate și pecetluit va cădea în minile dușmanilor, cari vrea să «terfelească» frumoasele cărți păstrate cu sfințenie în dulapurile cu lacăte grele.

Cu oare-care cunoaștere a localităților, pildele acestea s'ar putea complecta fără nici o turburare între ele, ci, dimpotrivă, în cea mai deplină armonie a caracterului lor general. Sînt orașe și orașele din provincie, unde librăriile trebuie să cadă la rușinoasă învoială cu chioșcurile de ziare și chiar cu tutungeriile, spre a duce un tra «ca lumea» în care există!

Dar fenomenul schițat aici apare firesc în ochii orî-cărui observator al vieții de «șantan»-uri și cluburi de cărți, unde bălăcărește cea mai însemnată — cu semnul putrejunii însemnată — parte a publicului nostru care a învățat, de voie, de nevoie, o buche două în școală el este moștenirea de datorii apăsătoare, pe care ne-o lasă generațiile dinaintea noastră, absorbite de alte probleme: unele mai bune îndeplinite cu cinste, altele mai rele, care puteau rămînea pe veci nedeslegate.

Totuși nu avem cuvinte să deznădăduim. Generația nouă, care trăiește în atîtea împrejurări — ale vieții românești — mai liniștitoare, mai civilizate, mai prielnice de cît trecutele rînduri de oameni zăpăciți din încilceala și pripeala culturală a unei epoci de copilărie, această nouă generație, sănătoasă și harnică, pare a vroi să pregătească o prefecere temeinică și pe acest tărîm plin de burueni, de unde ar avea să se înnalte luminoase și mîndre biblioteci publice. Nu sprijinul așa de liber comitat al statului, ci curajul și jertfa muncii particulare harnice nădejtile de izbîndă ale acelor — azi puțin încă, mine foarte mulți — apostoli din toată țara, cari de la o vreme răspîndește apeluri către public și scriitori și pun temelii unor începuturi de biblioteci populare care făgăduesc. Pe urmele acestor biblioteci p

ulare, vor veni apoi și marile biblioteci publice, precum după sfoșii hiocei năvălește belșugul frunzișului și florilor primăverii.

Un stat însă ne socotim îndrituiți a da începătorilor de bibliotecă populară. E greșit a se crede că prin milostovirea cutăruii scriitor, de olos ori de nici o treabă, se poate înjgheba o serioasă bibliotecă populară. Căci scriitorii buni își au editorii și nu mai sînt stăpîni pe operele lor, decî, chiar să vrea, n'au de unde cinsti pe alții cu ele. Pe îngă asta, nu e nici drept, nici moral să se adune atîția oameni pentru *erșit*, cînd atîtea alte mijloace, mai nobile, — conferințe, petreceri suletești, donațiuni, cotizații lunare, — le staă la îndemînă. Dar e și prinejdios să se alcătuiască biblioteci de orice fel de cărți *gratuite*, căci scriitorii pentru pivniți, poduri și șoareci, scriitorii fără de nici un talent se grăbesc totdeauna cu darurile și în chipul acesta vom pune în mîinile bieților doritori de învățătură a sufletului numai meschine opaite pe sfrîșite care, în loc să-î încălzească și lumineze, mai mult îi... pîrlesc, ca să-î lase apoi tot în întuneric!

Prin urmare, adunarea capitalului trebuincios pentru complectarea cu chibzuială a celor mai felurite cărți, după sfatul unor oameni învățați și de încredere, ar trebui să preocupe întîi de toate pe începătorii bibliotecilor populare. Donațiunile să fie primite bine, cînd au o valoare, și respinse cu toată cuviința, cînd n'au nici un rost; — însă nici într'un caz ele să nu mai fie cerșite, cum se face de obicei. Din hrana aruncată cerșitorului nu se satură nimeni și cine este nevoit să o rîvnească, e scos din rîndul oamenilor sănătoși și vrednici.

I. SCURTU.

FANTOME

---

*Cu pînzele 'ntinse, să-și afle scăpare,
Vin nave grăbite de vînt și de frig;
Iar albe fantome se 'nmaltă din mare,
Și-aleargă de-alungul innaltului dig.*

*Fluide și svelte aleargă și urlă,
S'ație cu grijă intrarea în port,
Iar altele urcă spre farul din turlă,
Să ceară drept vamă ca plată un mort...*

«Lumina s'o stîngem, lumina, lumina...
 Și-odată sermanul opaiț apus,
 Funebră veni-va pe ape regina,
 Regina cea neagră...» și iată-le sus,

Fluide, și svelte, din treaptă în treaptă,
 Se urcă s'ajungă la steaua de foc;
 Dar steaua pe nave lumina-și îndreaptă,
 Și navele pasă acum spre noroc. —

Aproape-s, și-acuma sirenele sună,
 Și gata-î să cadă și ancora grea,
 Și-atît întuneric, și-atîta furtună,
 Rămîn biruite de-o singură stea.

D. ANGEL.

ȘCOALA GEOLOGICĂ ROMÎNĂ

Studii geologice în Carpații din partea romînească s'aũ început în chip mai serios de Cobălcescu și Gr. Ștefănescu, acum vre-o patruzeci de ani; dar pînă mai acum vre-o zece ani, aceste studii aũ înaintat foarte încet. Cluj / Central University Library Cluj

De partea cealaltă — spre Banat sau Transilvania — cercetările geologice aũ fost mult mai timpurii, ele aũ fost întreprinse la început de geologi austriaci ca Stur și Hauer, iar, mai încoace, de geologi unguri ca Inkey, Primics, Koch, Schafarzic etc. Deși studiile aũ fost mai amănunțite și urmărite mai de mulți, cu toate acestea rezultatele nu aũ fost cu mult mai pre sus de cele căpătate de geologii romîni pe teritorul nostru.

Cine are timp astăzi să mai judece cauzele pentru cari rezultatele teoretice și practice aũ fost așa de tîrzii și încete și în mică măsură, la ei, ca și la noi?

Dar una, poate cea mai principală, era izolarea în care se țineaũ diferiții cercetători, mai ales geologii de la noi de geologii țărilor vecine, izolarea care, în oarecare măsură, există și astăzi.

La noi, însă, lucrurile s'aũ mai schimbat și mai ales de cînd o serie nouă și norocoasă de studii s'a început prin activitatea d-lui Mrazec. Cînd d. Mrazec s'a întors în țară, tocmai se desființase biuroul geologic, instituit supt direcția d-lui Gr. Ștefănescu pentru a publica o hartă geologică a Romîniei, cerută de diferitele congrese geologice pentru alcătuirea unei hărți geologice internaționale a Europei. Puținii geologi ce erau atunci în țară, Grigore Ștefănescu, Drăghi-

ceanu, Sabba Ștefănescu, Alimăneșteanu, etc. nu prea trăiau în armonie, iar prin desființarea biuroului geologic s'a întrerupt și singura direcțiune supt care tot se făceau oarecări cercetări geologice.

Prin venirea d-lui Mrazec ca profesor la Universitate, în 1894, s'a cîștigat mult pe cîmpul științei geologice la noi. D. Mrazec, pe lîngă o cultură solidă, mai aducea cu sine un nume cunoscut pe cîmpul geologiei și relațiuni strînse cu geologii din toate țările, așa că lucrările sale orî ale elevilor săi, făcute în Carpații romîni, aũ fost considerate și aũ avut ecoũ în centrul Europei. Apoi, printr'o pricepere fundamentală a diferitelor probleme, a găsit linii conducătoare în studiul geologiei Carpaților și a dezvăluit fapte ce aũ fost interesante contribuțiuni la geologia generală. Cu toate astea, deși aveau un element nou și valoros printre geologii noștri, împrejurările erau încă nepriincioase dezvoltărei studiilor geologice.

Nu tot așa era la vecinii noștri. În Ungaria se înființase de mult un Institut geologic — azi unul dintre cele mai frumoase și mai bogate ale Europei, — lucrul era organizat, banii necesari erau puși la dispoziție, iar geologi numeroși erau gata să cutreiere dealurile și văile pentru a căuta avuțiile orî secretele pămîntului. Acolo însă era o altă bubă, acolo domnea o concepțiune strîmă asupra modului cum trebuiesc făcute studiile geologice. Fie-care geolog, din cei zece-cincisprezece, primea o anumită regiune, și timp de trei luni pe an, el trebuia să stea în acea regiune și să o studieze în amănunte, fără însă a-î fi permis de a căuta să vadă alte regiuni similare, de a se duce în regiunea vr'unui coleg vecin orî un alt coleg să vie la el pentru discuții și consultări. Sint geologi ai Institutului geologic ungar cari aũ studiat pe teren douăzeci și cinci de ani, fără ca în acest răstimp să vadă pe directorul, pe vr'un șef, sau pe vr'un alt geolog călcîndu-î teritorul.

Cit privește granițele politice, apoi nici că se putea gîndi geologul a le trece; de altfel granițele n'aũ fost trecute nici de geologii noștri dintii.

În asemenea condiții studiile cele mai conștiincioase și cele mai priceput urmărite nu pot da rezultatele așteptate, și nu pot—în nici un caz—conduce la vederi generale. Un singur geolog a fost însă care a avut prilejul de a studia — în linii generale, ce-î drept — întregi Carpații dintre Olt și Dunăre; acela a fost d-l Bela von Inkey, și lui îi datorim o lucrare asupra Carpaților meridionali, care conține multe lucruri importante.

Ceilalți neobosiți geologi unguri continuară a-și publica în fiecare an raportul lor de 10—15 pagini asupra petecului de pămînt

ce li se indicase pentru acel an. Și așa se face încă azi: iar rezultatul e, că dacă vrei să cunoști un șir de munți cum sînt constituiți și ce pietre conțin, trebuie să consulți cele 15—20 broșurele, adesea a diferiți geologi, ce s'au scris asupra celor 15—20 petece în care masivul s'a împărțit pentru a fi studiat. Noi, cari în anumite timpuri am urmărit anumite regiuni studiate de colegii unguri, numai noi știm greutățile ce am întâmpinat. Față de noi însă colegii unguri păreau a rămîne cu totul indiferenți. Lucrările noastre n'aveau, la început, nici un ecou în institutul geologic ungar; în lucrările lor următoare nu se vedea nici o tendință, nu de a se pune în acord, dar nici măcar de a intra în discuție cu noi asupra anumitelor chestiuni ce căutam noi să stabilim. Cu timpul i-am cunoscut personal și de cîte ori treceam pe la Budapesta, îi vizitam și, cu acele ocaziuni, discutam cu ei chiar asupra unor fapte geologice,—dar mai departe, în scrisul lor, nu urma nimic.

În asemenea împrejurări cunoștințele asupra Carpaților nu înaintau de cît foarte încet, deși dd. Mrazec, Simionescu, Atanasiu și alții dintre noi căutam să îmbrățișăm chestiuni generale și pe suprafețe cît mai mari pe teritoriul nostru și pe cel vecin.

Între acestea se ivește un incident care ne-a onorat și măgulit foarte mult în năzuința noastră științifică. La 1903, cu ocazia congresului internațional de la Viena, d. prof. Mrazec a primit invitația oficială de a ține o conferință asupra Șisturilor cristaline din Carpați; era prima sancțiune ce se da curentului și cercetărilor geologice de supt influența d-lui Mrazec în Carpați, trecînd peste vecinii noștri. D. Mrazec, se înțelege, s'a executat, și pentru prima oară s'a făcut o sinteză asupra întregilor Carpați meridionali de la Buzău la Dunăre. Cu toate astea, geologii unguri de la Institutul geologic au rămas tot în vederile lor vechi; ei ținură încă clasificăția șisturilor cristaline dată de Directorul Böckh, ei rămaseră să lucreze în amănunte foile lor geologice și fie-care să cugete ce-o vrea; rar își manifesta vr'unul tendința de a se ridica la chestiuni mai înalte ori generale. Totuși erau cîțiva geologi (Loczy, Schafarzik, Nopcsa, etc.), cari, de cît-va timp, urmăreau cu interes rezultatele noastre și-au intrat în legături mai strînse cu noi.

În anii din urmă eu am avut ocaziunea de-a cutreiera întregii Carpații de Sud, ba am trecut și în Banat (ori Transilvania, și după multă judecată am emis, în sfîrșit, o idee nouă asupra arhitecturii Carpaților meridionali. Dar și aceasta a avut la început mai mult răsunset la geologi mai din apus, de cît la vecinii de la Budapesta. Cu toate astea, chestiunea era prea interesantă, ipoteza prea neobișnuită

ca să-î lase pentru mult timp reci. D-niî Loczy, Chonocky, Schafarzik și Nopcsa, fiind atrași în București de Expoziție și alte interese, au mers și au văzut și planșele ce expusesem în Palatul artelor. Când, acum vre-o două luni, am trecut prin Budapesta, d. Loczy părea convins de interpretarea mea și atunci m'a invitat formal să o dezvolt în o conferință la societatea lor geografică, al cărei președinte este, pentru a pune în stare pe geologii unguri de a cunoaște în amănunte concepția mea asupra Carpaților.

Se înțelege că aceasta m'a bucurat mult, nu pentru mine personal, cât pentru faptul că o idee plecată din București era luată în seamă la Budapesta. În ziua de 10 Ianuarie st. n. mi-am dezvoltat conferința, fiind de față aproape toți geologii și geografii Ungariei și alt public ales ¹⁾. Mi s'a făcut deosebita onoare ca d. V. Uhlig, profesor de geologie la Viena și cel mai mare geolog al Carpaților, să vie anume pentru această conferință la Budapesta. Acest fapt a impus geologilor unguri, știu pozitiv că mulți și-au zis: «dacă vine Uhlig pentru conferința lui Murgoci, apoi trebuie să fie ceva». Și la ei, ca și la noi, se judecă tot prin prisma altora.

În urma acestei conferințe și a discuțiilor ce au mai urmat în laborator, se pare că am convins pe cei mai mulți geologi unguri că lucrările noastre nu sînt de trecut cu vederea; dar mai mult i-a hotărît Uhlig, cînd, luînd cuvîntul după mine, a arătat importanța, mărimea și frecvența fenomenelor de felul ce expusesem eu despre Carpați. Și geologii unguri — Inkey, Schafarzik, Nopcsa și Loczy — au luat cuvîntul, dînd sprijin modului meu de a vedea; ei au accentuat însă în special dezideratul ce exprimasem eu la sfîrșitul conferinței mele, că, pentru viitor, studiile geologilor unguri și romîni să meargă mîna 'n mîna și după un anumit plan, cel puțin în ce privește studiul Carpaților. D. Bôkh, directorul Institutului geologic, pare însă — după cele ce a vorbit — că nu este prins în noile idei, și prin faptul să n'a atins dezideratul meu, e aproape sigur că va conduce cercetările geologice în același fel ca pînă acum.

Cu toate astea, putem zice că steagul geologiei înălțat de d. Mrazec la Viena, a filiiit și la Budapesta, și sîntem siguri că de azi înaintea mulți geologi unguri ne vor urma pe cîmpul nou deschis de geologii romîni în Carpați. Din acest punct de vedere, Institutul geologic, înființat anul trecut la București, are o menire mult mai mare de cum se crede. *Glück auf!*²⁾

G. M. MURGOCI.

¹⁾ Au asistat și cîți-va deputați și studenți romîni.

²⁾ Salutul minierilor germani, un fel de *noroc!* al nostru, căci înseamnă: «să dea Dumnezeu să iasă teafar din mîna».

NOCTURNĂ

Nu bate 'n țerm, nu cîntă, nu murmură, nu chiamă,
 Ci răzimîndu-și tainic supt cap imensa-î liră,
 Și adormit și-acuma încet-încet respiră;
 Jar eū cu pași de umbră pășesc pe țăr̃m cu teamă.

Pășesc încet ca noaptea în casa dragei mele,
 Și-aluncî, ca rușinată, frumoasa uriașă
 La piept își strînge 'n falduri bogata ei cămașă
 Și trupul și-l ascunde supt spuma-î de dantele.

Se limpezește 'n urmă, în păr cercînd să-și prindă
 Din negrele-î adîncuri podoaba ei de mîne,
 Și-apoi, gătită astfel, de noapte-așa rămîne, —
 Jar luna se coboară pe cer ca o oglindă.

D. ANGHEL.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CÎT AȘI DA . . . .

*Fulgii mari și deși se joacă
 Pe la geamul din odae. —
 Cît aș da să văd zăpada
 Prefăcută în părae.*

*Cît ași da să văd pe-o creacă
 De salcîm, un mugur verde,
 S'aud glas de rîndunele
 Prin albastru cum se pierde!*

*Să le-aud pe supt ferestre
 Cum alunecă, și cîntă,
 Să mă uit cum într'o clipă
 Raza soarelui le zvîntă.*

*Să vad prunii, să vad merii
 Și cireșii toți în floare,
 Să se umple odăița
 De mirezme 'mbătătoare.*

*Cît aș da, să văd pe-o rază
 Că se joacă flutureii,
 Să zăresc că es din glie
 Toporașii, ghiociei.*

*Să n'am pace la fereastră,
 Să n'am pace nici la masă,
 S'arunc carte, s'arunc totul
 Și să fug afar' din casă.*

*Să'mi deschid fereastra mică,
 Să mă uit cum, cete-cete,
 De pe luncă vin copiii
 Cu cumni și cu buchete.*

*Și s'aștept în pragul porții
 Din străini să'mi vie dragul;
 Doamne! cît aș da acuma
 Să'l zăresc că trece pragul...*

ECATERINA PIȚIȘ.

DIN DRAGOSTE

(Urmare și sfârșit).

IV.

La întoarcere le-a fost mai frig. Dimbovița aducea curente mai reci în preajma albiei. Codreanu a rămas gânditor, îndesînd mîinile în buzunarele paltonului. Cam aproape de casă, văzînd că nu mai zice nimic, îl întrebă d-na Olmazu:

— La ce te gîndești, Puiuule?

— La nimic. Incercam așa să-mi aduc aminte aria Azuceniî!

— Și numai atîta? adăogă Amalia, cu mult înțeles în intonație.

— Atît! Păi altceva, cam ce?

În clipa aceea se gîndia Codreanu la așa de multe deodată, în cît i-ar fi fost greu să explice ceva din senzația nelămurită pe care ți-o dă strîngerea caldă a unei mîini moi cu pielița albă, trandafirie, privirea ochilor negri, umezi, nespuși de mingiuoși; și nu se putea coborî în cuvînte nebănuitul farmec al trupului de fată, simțit aproape în învăluirile rochiî elegante.

În Batiște s'a coborît tăcut, și-a luat bunăseara de la rude, a ridicat gulerul paltonului, a îndesat mîinile în buzunare și a mers încet pe trotuar, ferindu-se de apa înghețată la scursura burlanelor.

Curînd s'a oprit în fața casei lui și a rămas în liniștea odăii calde singur, cu gîndurile.

Pînă la vacanța Crăciunului aû mai fost cîte-va adunări la d-na Olmazu, unde nu se opriaû nici cocoane gătite ca de bal, nu se juca «pocher» și nici nu se bîrfaia vecinile. Pe lângă Olga și Puiu, dacã se mai rătăcia cîteodată vreo bătrînă din împrejurimi, care amintia de focul dela 48, de vechile vaduri ale Capitalei și de cine știe ce întîmplări de dragoste din timpul altor boieri.

Încet-încet, simțirea tinăra a lui Codreanu era furată de muzica vorbelor, de ținuta aleasă, de întreaga făptură a celei care-i aducea aminte de Cîmpulung cu vara copilăriei lui, trăită în aer de munte.

Cînd se despărțiau seara, lui Codreanu i se părea pustie camera mobilată bogat. Vîntul de început al iernii avea strigări șuerătoare la ferestre, și cînd simțea că-l innădușe spaima singurătății, ieșia pe bulevardul luminos și mergea agale, făurînd în minte planuri fel și chip.

Intra la o berărie să asculte muzică și deodată se vedea înconjurat

de prietenii. Unul spunea una, altul alta și așa se deschidea inimile, se înfierbînta mintea și rămîneau băieții pînă tîrziu în aerul acela în care plutia fum de tutun, miros de bere și parfumul toaletelor.

Cînd se întorcea acasă, Codreanu înțelegea că făcuse asta pentru că-î răsărea în inimă o dragoste dulce, sfioasă, ca o floare pe pămîntul primăverii.

La două zile pînă în ajunul Crăciunului, Olga Crainic trebuia să plece acasă de vacanță. Cînd mai era un ceas pînă la tren, a venit la d-na Olmazu să-și ia rămas bun și să ureze Amaliei petrecere frumoasă.

Trebuind să se ducă amîndouă la o cocoană, d-na Olmazu spune lui Codreanu.

— Știi ce, Puiu! Fîndcă Amalia trebuie să meargă cu mine, să fii tu drăguț și să însoțești pe Olguța la gară. O fată între atîta lume necunoscută, e cam urît. Da? Te duci?

— Zău, verișorule, tu ești așa de bun!

Codreanu n'ar fi îndrăznit să propună el lucrul acesta dintru'ntîi și acuma n'avea cuvinte să răspundă mai repede și simția cum i se urcă sîngele în obraz de bucurie. Răspunse așa, ca omul care ar fi indiferent. Știa el, cit de șireată e Amalia!

— Bine, mă duc. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Olga a trimes o trăsură la pension să-î aduc geamantanul și un bilet către unchi-său, să n'o mai aștepte, că are cu cine se duce la gară. La plecare, Amalia le-a strigat din sală:

— Așa-î! Uite ce bine vă șade!

Și Olga parcă acum băga de seamă că stă într'o trăsură elegantă la dreapta unui băiat tînăr, frumos și c'o inină de fată mare.

Puiu părea cam stîngaci, cînd l-a întrebat hamalul, unde merge, și-î părea bine că putea să ducă de braț, prin mulțime, pe fata strălucitoare de frumusețe, cu ochii mari, jucînd în lăcrămii de bucuria plecării.

La ghișeu de bilete era mai să greșască și să spună «două Cîmpulung», a doua!

Avea geanta de mînă a Olghii, a deschis'o, a înnumărat banii, a pus biletul cu îngrijire la loc, a petrecut iar mîna după brațul cald și lumea pe peron feră în lături și mulți îl priveau întrebător în ochi.

Încă un semnal de plecare:

— În vagoane, domnilor!

Olga stă în picioare. Codreanu, cu pălăria în mînă, îi spune:

— Să umbli sănătoasă! Mamichii sărută-î mîna pentru mine... și atras de mîna cea moale, pe care o ținea strîns într'a lui, o duce la

buze și o sărută lung, călduros, ca cea dintîi sărutare de dragoste.

Dela gară, Codreanu s'a întors trist. Pe stradă luminile luceau stins în învălurii de ceață, sunau sec clopotele tramvaielor și pomii, încărcăți de chiciură, scuturau flori albe peste trecătorii grăbiți. Era tristă vremea despărțirii și Codreanu se simțea de tot singur în mijlocul atîtor oameni.

Peste Capitală Crăciunul a venit fără zăpadă. A coborît obloanele asupra frumuseții vitrinelor și a pornit pe stradă droaie de băeți din prăvălii.

Încolo? Aceiași lume gătită, aceleași trăsurî lunecoase, aceleași chipurî roșii, îmblănate și înșoșonate.

După masă, în ziua întîi de Crăciun, d-na Olmazu s'a simțit cam rău și în salon a rămas numai Amalia cu vărul ei. Fata s'a așezat la pian; Codreanu a răsfoit cîteva reviste, s'a plimbat puțin și s'a oprit la fereastră.

Vremea se posomorise și fulgișorii albi cădeau sfioși peste iarba uscată.

Ninge. Și întîia ninsoare vine cu aduceri aminte, cu răscolirea trecutului, cu porniri pe gînduri, cu o poezie duioasă care pătrunde sufletul.

— A, poetul nostru! Nu știu încă să avem firî alese în neam!

— Tu tot glumești, Amalio! Acum e vorba de ceva foarte serios, stai colea.

-- Da? Știi, că mă surprinzi?

— Ce-ai zice tu, verișoară dragă, dacă ți-aș spune eu un plan? Dar să nu mă spuî la nimeni, nici chiar tantichi.

— N'ai teamă, dacă e serios...

— Așa... Uite ce mă gîndeam eu. Aici în București n'am nici un rost. Cheltuesc regulat dobinda de la bani, mă îmbrac scump, plătesc trăsurî, dau bacșiș la chelnerî, împart bani așa, fără să am vre-o mulțumire deplină, fără socoteală. Cum s'au înființat acum atîtea bănci la țară, m'am gîndit să duc averea mea și s'o depun în părți egale în 20—30 de sate. Aș alege așa un județ la întîmplare, m'aș stabili acolo, aș cumpăra o moșioară și aș căuta să mă fac stăpîn pe sufletul țaranilor, să împrumut din răbdarea și bunătatea lor, să cunosc dragostea aceea de căminul tău. Ți-aduci aminte ce-ți spuneam eu de Ivanovski?

— Să-ți spun ce județ ai alege?

— Spune!

— Da' dacă oiū ghici?

— Dacă-î ghici, bine!

— Nu, dacă oiă ghici, acolo să te duci! În Muscel!

— Vezi, te știam eu pe tine!... Bine, fie chiar Muscelul. Dar pentru asta ar trebui o legătură trainică, ceva așa ca să mă fie acolo cât viața.

— Bine, am înțeles. Fac eu totul. Ah! Ce bine îmi pare, verișorul! Nu știi tu, ce fată e Olga!

Și Ama ia l-a prins după gît și l-a sărutat pe obraz, ca pe un copil cuminte.

V.

Nunta s'a făcut în primăvară. Cîmpulungul cu pomi înfloriți, cu dealuri verzi, cu cîmpii vesele a ascultat hora de nuntă, *nuneasca* unui strein, care nu venea să le fure fata cea frumoasă, ci el însuși se statornicia în casa lui Crainic cel bătrîn și aducea o dragoste adevărată, o inimă plină de iubire și pentru cocoana Profira.

Biata femeie! De mult nu mai gustase ea din dulceața zilelor bune. Avea o singură fată, care umbla prin streini și cite necazuri, cite griji n'o supunea în serile de toamnă, cînd rămînea pe scaun la gura sobii și fugea cu gîndul departe, în orașul cel mare cu lume multă!

Cărțile-i stau totdeauna la îndemînă și cite-odată, cînd i se arăta «veste bună pe drum de seară», a doua zi nu se putea să nu primească scrisoare de la București: mamico, așa, mamico, pe dincolo! Iar pînă să sosească alta, tocmai bine învăța pe de rost știrile din cea dinainte.

La început dumneaei nu crezuse, și pace.

— Asta nu se poate, Olgo fată, trebuie să fie vre-un șiritic la mijloc!

Apoi lua din nou cărțile și prindea iar să le întrebe, ce știu despre viitor. Cînd a văzut ginerele frumos că vine la logodnă cu daruri bogate, cînd l-a auzit dumneaei că-i zice tot «mamico», a simțit lacrimi de bucurie în ochi și odată a crezut că-i alta; toată casa se schimbase și acum vedea bine și cocoana Profira ce frumuseță strălucitoare poartă în chip fata lui Crainic. Să fi trăit el pînă acum, ar fi mai înținerit odată!

La nuntă a venit d-na Olmazu cu Amalia, cîțiva prietenii ai mirelui, nenea Iorgu din Isvor, și mai toată lumea din oraș, gătită de sărbătoare, venise să vadă o petrecere cum se făcea numai înainte vreme.

Amalia îmbrăcată țărănește, părea picată din cer. Se prindea în

horă, juca de doi, avea câte-un suris, o vorbă bună pentru fiecare și nu știa, dacă e mai veselă ea, sau mireasa.

Și Lună și Marți petrecerea a ținut tot una. Se schimba rînduri de oameni, se începeau din nou urările, Codreanu mulțumia tuturor și nu părea obosit de loc, cu toată nehotodina.

... Aă trecut zece ani și mai în tot județul se vorbea de faptele bune ale boierului Codreanu, de frumuseța nevestei, de drăgălășia copiilor, cari veniseră să înveseliască cu surisul lor casa cea bogată.

Cînd treceau vara în trăsură spre moșia lor de la Aninoasa, cositorii se opriau din tăiat, propteau coporiia pe brazdă, urmăriașoara ridicare de praf și vorbeau între ei:

— Cică n'o împlinesc bine aă cari se iaă din dragoste. Da', ia te uită la boieru, Codreanu, cu porumbița lui de nevestă, trăiește două vieți într'una.

I. BOTENI.

CÎNTECE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I.

*Prin gîndurile mele lumina se strecoară
Și iar mă duce dorul în zilele senine,
Cînd am putut petrece o clipă lîngă tine,
Acolo, în întinsa dumbravă de la țară.*

*Ții minte, ne lăsasem călări încet pe vale,
Iar soarele prin varîști, cu raze calde, lucii,
Ne mîngăia fierbinte; cîntau în preajmă cucii,
Ca minunați de vraja aprofierii tale...*

*Simțiam, privind-ți ochii, că fie-ce clipire
Din geana-ți tremurată în suflet mă atinge; --
Iar soarele pe zare în pîcle cum se stinge,
Răsar în mine tainic lumină și iubire...*

II.

*Cu toamna s'a trecut mireazma și toate tainele iubirii
S'ai prîmenit de haina scumpă și sfîntă ca de sărbătoare;
Azi gîndurile mele-s triste ca florile de lăcrămioare
Și trist e pentru mine-acuma întinsul necuprîns al firii.*

*Sînt triste gîndurile mele, cãci tu îmi ești așa departe
Și vorba mea ca 'n vremi de aur azi nu te mai înduioșează;
În mine 'nvăluit în umbră ș'acuma dorul scinteiază,
Dar vezi atîta depãrtare de tine astãzi mã desparte!*

*Nãdejdea-mi însã tot trãiește: cînd primãvara 'n frumșetã
Va re'nvia în strãlucire zîmbind cu farmecele toate,
Și pentru mine-o primãvarã va tresãri; ș'atuncia, poate,
Vor înflori iar trandafirii iubirii mele, tinerețã!*

I. DRĂGĂNESCU.

CÎNTEC

---

*Erî, dragã 'n zori, pe cînd treceam așa
În pasul calului,
O rujã mîndrã 'n cale înfloria,
Pe coasta dealului.*

*De s'ar afla s'o rupã cineva,
De-urîtul drumului,
Ar trece și iubirea mea și-a ta
Ca urma fumului.*

I. BORCIA.

RANA 'N SUFLET

DE LENAU

*Eû port în suflet o adîncã ranã,
Dar nici un geamãt buzele nu'mi scapã;
Sînt cum mereu tot mai adînc mã sapã
Și cum se farmã viața mea sãrmanã.*

*Doar una poate jalea sãmî priceapã;
La sînu-î dulce, fãrã de prihanã,
Aș plînge'n hohot... dar dorința-î vanã:
Acea una putrezește 'n groapã.*

*O, mamã, vin' — copilul tãu te chiamã!
De mãi tresare inima ta moartã
Și, ca pe vremuri, grija de mã-o poartã,*

*Atunci eû vreaû de viața mã desface...
Ajut'ajutã Suferinții, mamã,
Copilul tãu trudit sã ț-l dezbrace.*

TRAD. DE ST. O. I.

GLASURÎ DIN BUCOVINA

SCRISOARE

*Eă, primariul din Vâlcele,
Vîn la bătrînețe grele
Nu de voie, ci de silă,
Să-ți aduc această carte
De la frații de departe,
Să te rog să-ți faci o milă.*

*Scris-am eă aceste șire.
Slovele-s cu 'n mănăstire
Cum erău pe vremea noastră,
Nu-s ca de prin calendare.
Desleg eă, să am țertare,
Greă ceți-le-ți Dumnia-Voastră :*

*«Noț din cele zece sate,
Luminate deputate,
Cară și-am dat odată glasurî,
L-am cinstit pe Gheorghe Floare,
Ca să-ți faci o scrisoare
Despre-a noastre grele ceasurî.*

*Spusu-i-am în ea să știe
Că trudim fără moșie
Și degeaba omul stringe:
Că un an întreg de muncă
Nici de birurî nu-ți aruncă ;
Să te plîngi, n'ăi cuț te plînge!*

*Cămătarî azi de-arîndul
Ni răpesc pîn' și comîndul,
Să n'avem sălași supt stele...
Of, și cum ne arde-aleanul,
Că ni vînd pîn' și sumanul
Ros de ploă și zile grele...*

*Eț se fac stăpîni în țară,
Eară noț în lumea-amară
Pribegin tot peste ape.
Și de-a merge așa 'nmainte
Ceț remași, în scurt, morminte
N'or arca unde să-și sape.*

*Să ne bată sfînta cruce
Cîț sîntem de ne-om măi duce !
Țara poartă-al nostru nume
Blăstăma-ne-vor și sfințit,
Că'n pămînt lăsam părinții
Și ce-avem măi scump pe lume.*

*Noț, cară așteptăm dreptate,
Ceț opt mi dîn zece sate,
Iscălim prin Gheorghe Floare.
Ioț luăm condeiu 'n mînă
Și în fața lui bătrînă
P'unem degetu 'n scrisoare»...*

LEANDRU.

C Î N T E C

*Frunzuliță de sălcie
Pleacă Badea la chirie
Cu trei ruji la pălărie,
Una lui și două mie.
Eu îl așteptam să vie,*

*El imi trimetca hirtie,
Să-ı dau ceară și tămie
Și-o basma poticalie,
S'o pună la năsălie,
Că 'nnapoi n'are să vie.*

Cules de ION STREȘINĂ.

CRONICA ARTISTICA, LITERARA ȘI ȘTIINȚIFICA

I. Teatru.

Și 'n preajma Sfântului Vasile și Noului an, s'a anunțat pentru Teatrul, așa zis Național, din București, piesa *Manasse* a d-lui Ronetti-Roman.

Firește, reporterii artistici ai ziarelor sînt încîntați de minunăția piesei, de caracterele «curate» ale lui Manasse și Zelig Șor, măscăriciul trivial și imoral care adună «populația creștină» și cea evreiască la comedie. Cică nici-o piesă *romînească* n'ar fi avut un succes atît de strălucit.

Ascundeți-vă în bezna uitării, voi scriitorii dramatici romîni! Alecsandri și Caragiale sînt pitici în umbra uriașului Ronetti. Ne așteptăm acum și la un număr festiv — pentru Shakespeare-ul romîno-evreu — pe care l-ar tipări noua revistă «Convorbiri» (cu sine însuși) a d-lui M. Dragomirescu, apologetul prelungit la infinit al tragi-comediei d-lui Ronetti. Numărul festiv său jubilar — e un an de cînd a răsărit geniul dramei neo-romîne pe scena Teatrului Național —, ar avea și ilustrații interesante: Manasse ar blagoslovi pana de gîscă a d-lui Dragomirescu, iar Zelig Șor ar face giumbușlucuri în locul acestuia și reclamă pentru «Convorbirile» lui cu sine însuși!

II. Cărți.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Articolele din *Răvașul* ale d-lui dr. E. Dăianu despre vechea biserică clujană a Episcopului Bob, alcătuiesc o mică monografie prețioasă pentru istoria culturală, instructivă pentru orî-ce Romîn cu dragoste față de trecutul nostru istoric. Sînt cuprinse aici însemnări care dau un istoric al parohiei romîne gr. ort. din Cluj.

Ilustrații numeroase lămuresc pe cetitor asupra valorii și frumuseții scumpului monument istoric clujan. Broșura are 53 pp. în 8° și se vinde pentru o coroană și 30 fileri, în folosul bisericii din Cluj, spre acoperirea cheltuielilor făcute cu reparația.

* Este admirabil, pentru scopul cultural-popular ce urmărește, «Calendarul Sătenilor pe anul 1907, alcătuit de mai mulți feciori de săteni», apărut în editura «Librăriei Naționale» din București, pp. 112 în 8°; tipar curat și hîrtie bună; prețul 60 de bani. Harnicii învățători cari l-au alcătuit, au isbutit să dea un adevărat model pentru călindarele țerănești. Mulțimea sfaturilor de tot soiul, strînse cu trudă și cu deosebită pricepere, nu copiate și aruncate de mîntuială pe hîrtia răbdătoare, arată că redactorii «Calendarului Sătenilor» vreaș și pot fi, în cea mai mare măsură, folositori poporului de la țară, din mijlocul căruia mărturisesc cu mîndrie dreaptă a se fi ridicat. Materialul literar și cultural e de asemenea fericit ales și infățișat cu măiestrie pe înțelesul obștei romînești. Pomenim, de pildă, minunata povestire și descriere populară a Expoziției jubulare, cu toate lămuririle trebuincioase despre istoria și prezentul și

viitorul neamului nostru. Duhul național puternic și înțelepciunea neaoș românească a cuprinsului acestui Călindar asigură toată lauda pe seama alcătuitoarelor lui vrednici și atît de modești, că nici numele nu și-l spun. Ar fi bine să i se dea și în Ardeal cea mai largă răspîndire prin «Asociația» din Sibiiu și celelalte societăți pentru învățătura poporului. Redactorii Călindarelor populare de acolo ar putea învăța multe lucruri bune din această carte scrisă de dascăli săteni pentru frații lor săteni.

Sc.

D. Șt. Rădulescu-Stroiță, a alcătuit un Catalog de lucrările expuse de către serviciul Comerțului și Meseriilor la Expoziția generală romînă (31 pp. cu o hartă, Socec & Co.) Aci sînt interesante date statistice asupra importului și exportului Romîniei pe articole dela 1866—1904; o statistică a meseriilor pe județe și ramuri de meserii; în a treia parte se arată privilegiile domnești și scrisori de negoț, cu fotografiile unor acte de privilegiu, din 1424, 1447, 1511, 1523 după originalele din Arhiva Brașovului. Autorul indică niște hărți vechi de drumuri, vederi vechi (în litografii ori gravură) de anumite locuri din Romînia (Calafat, Brăila, Galați, București etc.) precum și niște lucrări de statistică economică din trecut, ș. a.

E păcat că aceste cataioage nu s'au avut la îndemînă pe timpul expoziției.

G. M. M.

* D-lui Sassu datorim «*Cîteva regule practice de Laborator*» (32 pp. Minerva). Practicile de laborator se învață în laborator, iar nu din cărți, cu toate astea multe putem învăța dintr'o carte care dă rezultatul experienței a generației de chimiști; aceasta explică pentru ce publicațiile de acest fel sînt așa de numeroase în străinătate. La noi, unde specialiștii sînt puțini, iar studenții în majoritate săraci, cu greu se poate dezvolta acest gen de publicații. Cineva ca d. Sassu trebuie să aibă un entusiasm neobișnuit pentru a publica o broșură interesantă și prezentabilă, dar din care nu se va vinde — nici chiar pentru «Vatra Luminoasă» — de cit 20—30 exemplare pe an. Indrumările ce se dau prin această broșură sînt clar expuse; lipsa figurilor și mai ales scurțimea lămuririlor fac broșura improprie pentru începători; pentru specialiști are prea puține lucruri noi. Mărturisesc că nu prea pricep rostul acestei broșuri.

G. M. M.

III. Reviste.

În fruntea numărului dela 1 Ianuarie al «Revistei generale a învățămîntului», d. Spiru Haret, fostul ministru al instrucției publice, are un articol de cea mai mare însemnătate, prin autoritatea și situația înaltă a autorului în viața publică a țării, prin ideile românești luminoase și pline de miez ce se cuprind acolo și nu mai puțin prin hotărîrea și curajul cuvîntului spus verde. D. Haret se ocupă de școalele străine în Romînia, de nepăsarea și de abuzurile lor în paguba legilor și intereselor Statului și de măsurile ce ar trebui luate împotriva acestei reale primejdii, din punctul de vedere al naționalității Statului romînesc. D. C. G. Io-

nescu combate, cu citații din pedagogul german W. Rein, militarizarea școalelor. Un articol bine gândit al d-lui C. Moisil cere a se da mai multă atenție istoriei culturale românești, în învățământul secundar. D. I. Valaori arată însemnătatea vechiului Testament pentru învățământul religios, polemizînd cu d. N. Brăilițeanu care, într'o broșură, ceruse — cu argumente de liberă cugetare francesă — reducerea materiei religioase în școale. D. V. Mihăilescu arată utilitatea «șezătorilor școlărești». D-nii Spiridon Popescu (Vorbe și fapte la elevi și profesori) și G. G. Longinescu (Probleme didactice de învățămînt secundar), continuă observațiile lor pedagogice prețioase, întemeiate pe experiență proprie și pe studii temeinice. D-na El. I. Rădulescu (Școala normală superioară dela Sèvres) termină articolul său informativ, iar d-na Konta-Kernbach se ocupă de valoarea recompenselor școlare la noi.

* *Neamul românesc*, n-rele 66, 67 și 68, are ca de obicei articole originale, atrăgătoare și instructive, datorite d-lui N. Iorga și o informație din cele mai variate. Ar merita luarea aminte a celor «puternici» și chibzuială îndrumătoare la *faptă* propunerea d-lui Iorga plină de învățătură folositoare, pentru înființarea unor *Musee județene*.

* *Răvașul* din Cluj se înfățișează bine și în haina cea nouă de revistă. Cuprinde poezii, articole, impresiuni, și o dare de seamă a d-lui Dr. E. Dăian, despre volumul «Scrisori și inscripții ardelenene și maramureșene» al d-lui Iorga. — Sc.

«*Natura*» în numărul din Decembrie are un articol asupra marelui geolog dela Viena, *Ed. Suess*, datorit d-lui prof. *I. Simionescu* (Iași) cu prilejul serbării de împlinire a 75 ani de viață a fostului său profesor.

În acest admirabil articol asupra *geologului-poet*, d-l Simionescu găsește ocaziunea, vorbind de antisemitismul lui Lueger, a face aluzia: «— apucături medievale prin întreținerea urei între oameni, după cum din nenorocire începe a se arăta și la noi —»; această manifestare cosmopolită ar fi putut lipsi, iar articolul ar fi fost și mai frumos și mai plin de evlavie față de bătrînul geolog.

În același număr sînt 2 articole: «Lumea dincolo de simțurile noastre» și «Telegraful fără sîrmă», minunat scrise pentru oricine de d-l *G. G. Longinescu*. —

În «*l'Industrie roumaine*», nr. 75, găsim un articol foarte interesant datorit d-lui G. Moroianu: «Creșterea și exportul nostru de animale, odinioară și astăzi».

D-l Moroianu, care se trage dintr'una din cele mai cunoscute familii de crescători de vite din Săcele, ne spune supt o formă plăcută o mulțime de reminiscențe, unele adevărate tradiții, rămase în familiile renumiților crescători de vite. Și eu am auzit de acești celebrii țirlaşi ai Bărăganului și Bălței — și tatăl meu a fost econom de vite în Balta Brăilei — și cunosc amintirile și sentimentele ce acești crescători de vite au lăsat în populația cîmpiilor noastre.

De sigur, așa este... frumoase erau timpurile când proprietarii ofereau o moșie pentru o herghelie, mii de lei pentru un armăsar sau un taur.

Dar d. Moroianu, în partea din urmă a articolului său, ne arată cum a decăzut de mult această ramură de ocupație românească.

Exportul nostru de vite și produsele lor a scăzut de la 26 milioane (între 1864—1868) la $9\frac{1}{2}$ milioane (în 1901—1905), pe când exportul total a crescut de la 137 milioane la $360\frac{1}{2}$ milioane.

Aceasta e de așteptat în condițiile de viață actuală; același fenomen îl întâlnim în Ungaria și alte țări agricole, unde cultura pământului extensivă a luat o dezvoltare mare.

Cu toate recomandațiunile platonice ce le dau unii și alții, vom merge din ce în ce mai rău. Când privești statistica și vezi raportul suprafeței de pășune la suprafața cultivată în 1864 și acum, când te gîndești la învoielile de vite de acum 20 de ani și acum, când știi că toți caută numai pămînt de agricultură, când se ia măsurii și asupra bălților de a fi transformate pentru agricultură... și, în special, când te gîndești la granițele noastre și mai ales la cele ce le pun vecinii — arde-le-ar focul —, apoi pricepi nu numai că acele timpuri ale lui Muscalu și Gologan nu se vor mai întoarce, dar vom apuca, noi ăștia din România fericită, plină de grîne și vite, să plătim carnea cu 2 lei chilogramul, ca în Anglia..

Să ne adaptăm științificește acestor circumstanțe!... Cine o va face? În condițiile de azi greu te poți aștepta la o îndreptare. Răul e mult mai adînc de cum se crede și are rădăcini așa de multe, că nu știi pe care mai întii să le tai.

G. M. M.

* D. Em. de Martonne publică în «Buletinul Societății Geografice» (București) «Notițe asupra reliefurilor Parîngului și Soarbelor».

Acest tinăr savant frances care a studiat între altele în țara noastră urmele vechilor ghețari din Carpați, a făcut acum vre-o 5 ani și ridicări topografice amănunțite (1 : 10000) în regiunea cea mai înaltă a munților noștri. Acum a executat, după ridicările sale și harta Statului major austriac (1 : 75000), două reliefuli splendide, primele ce s'au făcut pînă acum la noi, din punctul de vedere al geografiei fizice. În acest articol dă descrierea geografică și geologică amănunțită a acestor regiuni și revine cu multe fapte metodice aranjate asupra chestiunii Ghețarilor din Carpați. Reliefulurile se pot vedea și la noi, la Institutul Geologic, la Laboratorul de mineralogie și la societatea turiștilor.

G. M. M.

IV. Ziare.

Numărul întii din *Lupta*, noul organ românesc care a început să apară la Budapesta, se înfățișează foarte bine, pentru vremea scurtă cît a putut să le stea la îndemînă întemeietorilor, și fîgăduiește a fi cel mai folositor ziar al Romînilor de dincolo și cel mai complect informator asupra vieții lor publice. Pe lîngă numele unor fruntași de acolo, vedem iscăcind articole și căpetenii din lamura scriitorilor noștri de aici, ca dd.

A. C. Cuza, I. Slavici și N. Iorga. E puternică și zguduitoare poesia d-lui O. Goga, «Graiu pîinii».

* *Tribuna* din Sibiiu a scos și ea, de Crăciun, un număr foarte bogat, cu articole de dd. I. Slavici, Vintilă Brătianu, S. Albini, I. T. Mera, și un adaos literar al cărui singur cusur este că nu se mărturisesc reproducerile. Astfel s'a reprodus din revista noastră, fără să se spună, traducerea d-lui St. O. Iosif din Carducci, cu toată introducerea lămuritoare asupra însemnătății Titanului italian. Între frați, ca și între confrăți, sinceritatea este lucrul cel mai firesc. Decî trebuie să fie la mijloc — fără nici-o în-doială — vre-o scăpare din vedere a redacției *Tribunei* său poate o greșală de tipar, care se va îndrepta în viitor și a cărei pomenire nu va supăra pe colegii aradani, precum nu ne-a supărat pe noi săvîrșirea ei.

Sc.

V. *Diverse*

În Wallseud (Scoția) s'a dat la apă vaporul «Mauretania» al companiei transatlantice Cunard. Acesta-î cel mai mare vapor din lume, dislocînd 33.000 de metri cubi de apă și avînd o iuțeală minimă de 25 noduri, aproape 50 km. pe oră. Ca să ne facem o idee de acest colos marin, e destul să spunem că într'un horn de aer de al lui ar putea lua dejunul 250 oameni; firele electrice din el au o lungime totală de 330 km.; cărbunele ce consumă într'o călătorie la New-York și înapoi e cărat de 400 vagoane, iar 3.000 case de abia l'ar arde într'un an, etc.

G. M. M.

RĂSPUNSURI

A. M. *Craiora*. — Nu pierdeți curajul.

I. R. *Loco*. — «Aruncă-ți ochii bolților albastre», «gînduri răzlețe bat la poarta amintirii», «altarul poeziei», «steaua vieții», «ceața dimineții» — O, poeții!

V. R. *Roman*. — «Ș'adorm cu credință, c'aproape 'mî vei fi și 'n somn totdeauna.»

Somn ușor!

C. U. *Craiora*. — Lucrați înainte; abonamentul nu se face decît prin mandat.

V. S. *Craiora*. — Sentimentele de care sînteți animat, va onorează foarte mult; versurile, însă, mai puțin.

Mio-Ionescu, *Loco*. — Nu, Ionescu-mio, — adio!

Mircea D. R. *Loco*. — Noi nu ne supărăm, dar gramatica, gramatica...

G. *Nicoară B-posta*. — Mulțumiri. Numerele 1, 2 și 3 din anul trecut epuizate. Celelalte se pot trimete.

Fl. *Vrabia*... mălai visează.

P. D. P. *Brăila*. — Reveniți asupra «Sonetului», în care ideia e drăguța.

Cărți

apărute în editura Institutului de arte grafice „Minerva“
Bulevardul Academiei, 3. — Edgar Quinet, 4.

AUTORII CLASICI

	L. B.		L. B.
ALECSANDRI V. — Poesii	1.50	EMINESCU M. — Poesii postume	1.50
— Teatru, vol. I	1.50	— Scrieri politice și literare	2.—
— Teatru, » II	1.50	— Literatură populară	1.50
— Teatru, » III	1.50	FILIMON N. — Ciocoiți vechi și noi	1.50
— Prosă	1.50	ISPIRESCU P. — Legendele său	
ALECSANDRESCU GR. — Versuri și prosă	1.25	basmelor Românilor	1.50
BĂLCESCU N. — Istoria Românilor supt Mihai-Viteazul	1.50	NEGRUZZI C. — Prosă	1.50
BOLINTINEANU D. — Poesii	1.50	ODOBESCU AL. — Vol. I. Opere complete	1.50
CREANGĂ I. — Opere complete.	1.50	PANN ANTON. — Opere complete	1.50
EMINESCU M. — Geniu pustiu	2.—		

BCU Cluj / Central University Library Cluj

NB. — Toate aceste scrieri — exceptînd „Poesii Postume“ și „Geniu Pustiu“, de Eminescu, — se găsesc în ediții de lux . . . à Lei 3.— vol.

AUTORII CONTIMPORANI

	L. B.		L. B.
ALDEA-SANDU C. — În urma plugului	1.50	HODOȘ CONSTANȚA. — Frumos.	1.50
— Drum și popas	1.25	IORGA N. — Cuvinte adevărate.	2.50
BÎRSAN Z. — Visuri de noroc	2.—	— Drumuri și orașe din România	2.50
BELDICEANU N. N. — Chipuri de la mahala	1.50	— Sate și mănăstiri din România	2.50
BOUREANU EUG. — Povestiri din copilărie	1.50	— Pe drumuri depărtate	1.50
COȘBUC G. — Valuri alinate, poezii traduse din Carmen Sylva	1.50	— Neamul românesc în Bucovina	2.50
CHEŢI IL. — Preludii	2.50	— Neamul românesc în Ardeal și țara ungurească, 2 volume à	2.50
— Foiletoane	2.50	— Gînduri și sfaturi ale unui om ca oricare altul	1.50
— Fragmente	2.50	— Ștefan-cel-Mare și Mihai-Viteazul	— .50
CUNȚAN MARIA. — Poesii	1.25	— Istoria Românilor în chipuri și icoane	2.50
DELAȚISMANA CORN. IOANA. — 100 basme pentru copii	2.50	IOSIF ST. O. — Din zile mari	2.—
EMILGAR-GĂRLEANU. — Bătrîniile FLAMMARION C. — Tainele cerului (tr. d. H. G. Lecca)	1.50	— Credințe	1.50
GENIUS D-NA (de). — Povestiri morale pentru tinerime	1.50	LECCA G. H. — Poesii	1.50
GORUN ION. — Taina a șasea	1.50	LIVESCU FLOREA MARIN. — Nu se cuvine!	1.50
GRIGOROVITZA EM. — Chipuri și graiuri din Bucovina.	2.50	MANOLACHE-HOLDA I. — Fete	1.50

	L. B.
PAPAHAGI N. și JULES BRUN . Moșneagul de la munte . . .	1.50
PAUL AUGUSTIN. — Între Someș și Prut	1.50
PETRESCU-PETRA N. — Ilie Marin . . .	1.50
POP VASILE. — Ris și plîns	1.50
— Domnița Viorica	2.—
POPOVICI C. AUREL. — Vorbe înțelepte	1.50
ROSETTI R. D. (Max). — Între Capșa și Palat	2.—
Rutenisarea Bucovinei	3.50
SADOVEANU M. — Povestiri	1.50
— Crîșma lui moș-Precu.	2.—
— Dureri înăbușite	2.—

	L. B.
SADOVEANU M. — Șoimii	1.50
— Povestiri din războiul	2.—
— Floare-Oflită (roman).	2.—
— Amintirile căprarului Gheorghită	2.—
SCROB C. — Rouă și brumă	1.50
SCURTU AUREL. — Călăuza sta- țiunilor Balneare și Climate- rice din România	2.50
SLAVICI I. — Vatra părăsită.	2.—
— Din bătrîni.	2.50
TEODORU A. GH. — Din viața marinarului	1.50
VOINEȘȚIE-BRĂTESCU I. — Nuvele și schițe	1.50

BIBLIOTECA POPULARA „MINERVA”

No.		L. B.
1—3.	Istoria populară a Romînilor	—45
>	4. Cîntarea Romîniei	—15
>	5. Istoria populară a li- teraturii Romîne	—15
>	6. Revoluția lui Tudor Vladimirescu	—15
>	7. Perderea Basarabiei.	—15
>	8. Unirea Principatelor.	—15
>	9. Mihail Cogălniceanu.	—15
>	10. Vasile Alecsandri	—15
>	11. Stefan-cel-Mare	—15
>	12-13. Istoria lui Mihai Vi- teazul, de N. IORGA	—25

No.		L. B.
14.	Revoluția lui Horia	—15
>	15. Răpirea Bucovinei	—15
>	16. Cum să ne creștem copii	—15
>	17. Păstrarea sănătății	—15
>	18. Ce să citim?	—15
>	19. 10 Maii	—15
>	20-22. Războiul pentru nea- tîrnare	—45
>	23. Viața și faptele Mitro- politului Moldovei Veniamin Costachi	—15
>	24. Aritmetică	—15
>	25. Femeia în revoluția din Rusia de E. Arbore-Ralli	—15

BIBLIOTECA MUSICALĂ „LIRA ROMÂNĂ”

Conținînd cele mai frumoase romănțe și cîntece
naționale romîne pentru voce și piano

NUMERELE APARUTE :

1. Deșteaptă-te Române. Cîntec pa- triotic.	11. Cucuruz cu frunză'n sus. Cîntec popular.
2. Luna doarme. Romănță populară.	12. Fetița din acel sat... Arie din Transilvania.
3. Aoleu! Arie populară.	13. Popa zice că nu bea. Arie popular.
4. Suspine crude. Romănță populară.	14. Inimioara mea. Arie populară.
5. Cit te-am iubit. Romănț. popular.	15. Am un leu și vreau să-l beau. Cîntec popular.
6. Călugărul. Melodie populară.	16. Pasăre galbenă'n cioc. Cînt. pop.
7. Pentru tine Jano. Cîntec popular.	17. Imnul Regal Român de Hübsch.
8. Donă fete spală lînă. Arie popul.	18. Cîntecul Gînteii Latine.
9. Ce te legeni codrule! Romănță.	
10. Steluța. Romănță.	

Prețul unui Ex. 20 bani.

De vânzare la toate librăriile din țară și la Instit. de arte graf.

și edit. „MINERVA”, București, B dul Acad., 3.—Edgar Quinet, 4.